Советскэ хилэнуудые унэнввр хамгаалагшад, манай алдарта пограничнигууд мандаг!

(ВКП(б)-гэй ЦК-гэй лозунгнуудhаа).

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Ноябриин 1 1942 он ВОСКРЕСЕНЬЕ № 260 (4072)

СЭН 15 МҮНГЭН

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Гүрэнэй Ленинэй орденто Бурят-Монголой хүгжэмтэ драмын театрын артистнуудыг нүхэд Балдаков Б. М. ба Петрова Н. К. гэгшэдтэ Бурят-Монгол АССР-эй габьяата артистын нэрэзэргэ олгохо тухай.

Бурят-Монголой театральна искусствые хүгжүүлхэ талаар эрхим габьяатуулые түйлаhанайнь түлөө Бурят-Монгол АССР-эй Габьяата артистын нэрэзэргэ олгохо:

1. **Балдаков** Балма Мижитьевичтэ.
2. **Петрова** Надежда Казьмовнада.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕНОВА.
БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарин үүлгэ үүргэгшэ Г. БАХАНОВ.

Улан-Удэ город, Советүүдэй Байшан.
1942 оной октябриин 29.

УЛААН АРМИ БОЛБОЛ АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН АША ҮРЭНЬ МҮН

(„Правдын" түрүү бэшэгhээ)

Советскэ арад болбол Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 25 жэлэй ойе угтажа ябана. Гитлеровскэ тонуулшадтай хэжэ байгаа дайн байлдаанай газарта Улаан Армимнай Октябриин алдарта илалтануудые эхэ ороной нэгэ эрхэ сүлөөе, нэрэ түрэ ба бэеэ даанги байлгые бэе мяхаараа хамгаалжа байна.

Улаан Арми болбол советскэ арадай омогорхол мүн. Тэрэ хадаа агууехэ Октябрьска революциин илалта болоно. Яахадааб гэхэдэ ажалшадай интересые хамгаалхын тулада хүдэлмэришэн ангин ба тарганшэтта зэбсэгтэ хүсые гартань үгэhэн байха юм. Хүдэлмэришэн ангинин зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулха ябадалые Ленин ба Сталин болбол большевистскэ партиин шухала зориллго мүн гэжэ тоолодог hэн. Энэ ехэ зориллгые шидхэhэн дээрэhээ манай Улаан Арми байгуулагдаа. Хүсэн түгэс Улаан Армимнай элитэ харгтана. Хүдэлмэришэн ангин болбол арад зоной хэрэгтэ үнэн бэеэ үгэнги зэбсэгтэ хүсэндүгэй, ородыгоо түрэл революционно армиин туhалмажатайгаар дайсантай тэмцэлдэ илалта түйлажа шадаха байна гэжэ Ленин ба Сталин заадаг байха юм.

Бүри ородой түрүүшын революциин үедэ манай партиин хүдэлмэришэн ангиин буу зэбсэгтэ отрядуудые анхан түрүүнынхээ байгуулжа байгаа hэн.

Улаан гвардиг, революционно солдатуудыг ба матросуудай отрядуудыг хагаа Октябрьска революциин армиг болохо-Улаан Армиин хүсэ шадалаа ехэдхэhэн сэрэгэй организациуд бэйhан юм. Гражданска дайнай гал дүлэн соогуур шэнэ армиг—Улаан Армиг бии болжо, тэрэ хадаа агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтануудые булад хатуу шургөөр хамгалан аршалжа бэйна.

Большевистскэ партиг, советскэ арад болбол Улаан Армимнай дотоодын ба гадаадын дайсалтай хатуу шанга байлдаануудта хүнхэ хүшэр замые эрхимээр дабажа шадаба. Советскэ Союзай дайсадые hүрүүлэн айлгаха ба дарлагдагшад болон богоолшологдогшодые баясуулха гэгээ дайшалхы хүсэн боложо шадаба гэжэ баясан омогорхоно.

Большевистскэ партиг, советскэ арат болбол Улаан Армимнай гражданска дайнай хүнтэ хүшэн замые дабажа гараад ороной индустриализациин үндэhэ hүурин болгэ шэнэгэхэн байгуулалгаха ехэ үйлэ хүсэтэй бата бэеи болоод мүнөө гитлеровскэ тонуулшадай мэхэтэ муухайгаар добтолоод байгатань советскэ газар уhаяа ба Октябрьска революциин илалтануудые баатарлигаар хамгаалжа байна гэжэ омогорхоно.

Ленин—Сталинай парти, советскэ арад болбол Улаан Армимнай героическа эсэргүүсэлтэнь немецкэ армиин илагдашагүй гэhэн хүүрмаг сууень манан шэнгээр тараажархёо, Улаан Армимнай буу зэбсэг, дайсанай сэрэгтэ ба техникэдэнь ехэшэг гэлтэ ушаруулдаг шадабарынь, тэрэнэй жааг зоршам ба хатуу зоригынь советскэ буу зэбсэгэй илаха байhанда этигэл найдабари түрүүлнэ гэжэ баясан омогорхоно.

Улаан Армимнай хүсэниинь юун байна гээшэб? Тэрэнэй хүсэ шадал нэмэдэг барагдашагүй булагынь хаана байна гээшэб?

Улаан Армиин хүсэниинь юун байнаб гэхэдэ: тэрэ хадаа агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтануудые аршалан, эсэгэ ороной хамгаалгын дайнниг, сүлөөлэлтын дайнниг, үнэнтэ зүб дайнниг хэжэ байна гээшэ. Тэрэнэй зориллгонь хадаа манай советскэ газар дайдые немецкэ булимтарагшадhаа сүлөөлхэ, манай деревни тосхон ба городуудай гражданинуудые немецкэ эзэмдэгшэдэй дарлалтаhаа сүлөөлхэ, манай эхэнэргүүдые гитлеровскэ зэрлигүүдэй дороможолтоhоо сүлөөлхэ болоно.

Улаан Армиин боец болбол үнэнтэ зүб, сүлөөлэлтын дайнниг хэжэ байнаб, эсэгэ ороной гоо эрхэ сүлөөгэй ба нэрэ түрын түлөө дайлалдажа байнаб гэжэ омогорхолтойгоор хэлэжэ шадаха!

Улаан Армимнай хүсэниинь арад зоной итаг дуратай байhандань болоно. Советскэ арад болбол өөрынгөө армида тон ехэ дуратай. Советскэ арад хадаа Октябриин шуурган соогуур түрэhэн өөрынгөө түрэл дүлэбүүн тухай оролдоhон шэнгээр Улаан Арми тухай оролдоно.

Улаан Армиин сэрэгшэд, бүхы советскэ арад болбол Октябрьска революциин илалтые хамгаалжа байнад. Сталинградые хамгаалгаша баатарнууд эхэ ороной гоо үнэн хүлбүүд бэйhан тула советскэ үнэнүүд хайшан гэжэ дайлалжа шадаха байhан тухай. өөрынгөө газарай гэшхэм бүхэниие хайшан гэжэ аршалуа хэрэгтэй байhан тухай, манай город ба тосхонуудые хайшан гэжэ хамгаалха хэрэгтэй байhан тухай эрхим үлгэр жэшээ харуулна.

Советскэ сэрэгшэд! Улаан Армиин боецүүд! Сталинградые хамгаалагшад шэнгээр дайлалдагты! Өөhэдынгөө буу зэбсэгые hайнгаар шуудалагты, өөhэдынгөө хэрэгүүдэй мастернууд бологты, немецко-фашистска булимтарагшадые сахэ тулгуулан буудажа, дуулhан сюдагты!

Илахамнай лабтай!

РСФСР -эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Искусствын хүдэлмэрилэгшэдтэ РСФСР-эй хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо тухай

Театральна ба музыкальна талаар эрхим габьяа гаргаhанайнь түлөө хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо гэбэл:

РСФСР-эй ИСКУССТВЫН ГАБЬЯАТА АЖАЛ-ЯБУУЛАГШЫН нэрэзэргые

1. **ОЙСТРАХ** Давид Федоровичто—П. И. Чайковскыйн нэрэмжэтэ Гүрэнэй Московско консерваториин скрипач, профессор.
2. **СОФРОНИЦКИЙ** Владимир Владимировичта—Ленинэй орденто Гүрэнэй Ленинградска консерваториин пианист, профессор.

РСФСР-эй ГАБЬЯАТА АРТИСТЫН нэрэзэргые

1. **БРЯНСКИЙ** Виталий Михайловичта—Калининска областиин драматическа театрын режиссор ба артист.
2. **МОИСЕЕВ** Игорь Александровичта—СССР-эй арадай танцецнуудай Гүрэнэй ансамблиин ураншайханай хүтэлбэрилэгшэ.
3. **ПЕРГАМЕНТ** Александр Викторовичтэ—Улаантуугта Балтийскэ Флотой театрын ураншайханай хүтэлбэрилэгшэ.
4. **РАЗУМОВ** Василий Ивановичта—Горьковско областиин драматическа театрын артист.
5. **СТИЖКОВА** Анна Николаевнада—Саратовска областиин драматическа театрын артистка.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ А. БАДАЕВ.
РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь П. БАХМУРОВ.

Москва, 1942 оной октябриин 27.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОhОО

Октябриин 29-эй үдэшын мэдээсэл

Октябриин 29-эй туршада манай сэрэгүүд **Сталинградай** оршондо, **Туапсеhэ** зүүн-хойгуур ба **Нальчигай** оршондо дайсанда эсэргүү байлдаануудые хэбэ. Бусад фронтнуудаа дээрэ шухала хубилалтануд болоогүй.

Балтийска далай соо манай корабльнуудаа 15.000 тонно уhа түрихэ хэмжээтэй немецкэ транспортые шэнгээгээ.

* * *

Октябриин 28-да манай авиаци фронтын эдлэб участогуудаа дээрэ 15 немецкэ танк ба хуягта машина, сэрэг ба ашаа тээhэн 130 автомашина үгы хэhэн, hомо хэрэгсэлтэй склад ба горючитай склад тэhэлhэн, артиллерийскэ 8 батарейн буудалгые дараhан, дайсанай 2 батальон шахуу ябган сэрэгые тараан сохиhон ба зарьмыень үгы хэhэн байна.

* * *

Сталинградай оршондо манай сэрэгүүд хатуу шанга хамгаалгын байлдаануудые хэбэ. Городой заводуудай талада дайсан болбол ябган сэрэгэй нэгэ дивизи ба хэдэн арбаад танкнуудаа добтолоо хээ. Немецүүд нэгэн зэргэ хэтэн шэглэлтэ барижа манай хамгаалгын рубежнуудые атаковалhан байгаа. Городые хамгаалагшад дайсанай атаканнуудые үсэд шанга тогтоожо, өөhэдынгөө позициннуудые алхаагүй барьба. Зүбхэн нэгэ участок дээрэ гитлеровецүүд ехэ гэлтэнэ орожо байжа, 50—100 метр урашаа дабшажа, заводуудай нэгэнэй захада нэбтэрэн орожо шадаа. Эдэ байлдаануудта хүсэд бэшэ багатынь өhөөр 1.500 гаран немецкэ солдат ба офицер хюдагдаhан, 11 немецкэ танк, тэрэ тоото 3 хүнлэ танк гамтэгдэhэн ба галлагдаhан байна. Тэрэнэhээ гадна манай артиллеристнуудай ба гвардеец-минометчигуудай буудалгаар нэгэ полк шахуу ябган сэрэгүүд, дайсанай сэрэгүүдые hүуллажа ябаhан 200 автомашина тараагдан сонгдоhон ба зарьмаринь үгы хэгдээ. Манай летчигууд ба зенитчигүүд 23 немецкэ самолодые унагааба.

* * *

Сталинградhаа баруун-хойгуур манай частьнуудаа эзэлhэн рубежнүүдээ бэхижүүлэд, татнуулхэбэ. Артиллериин ба минометдуудай буудалгаар, мүн снайпернуудай ябуулгаар үнгэрhэн 3 үдэрэй туршада нэгэ участок дээрэ 400 шахуу немецкэ солдат ба офицер хюдагдаhан, 60 станковопулемет, 15 миномет, 2 ехэ буу, 30 автомашина үгы хэгдэhэн байна. Ондоо нэгэ участок дээрэ гитлеровецүүд hэяхан манай частиин эзэлhэн hуурин газарые ябабашье hаа тэхэрюулэн абаха гэжэ эрмэлзэнэ. Манай боецүүд өөhэдынгөө позициннуудые алдагүй батаар барижа байна. Тус участок дээрэ манайхинай хаалта буудалга ба контратаканнуудаар нэгэ үдэрэй туршада нэгэ батальон румынска ябган сэрэгүүд хяа бута сохиглоhон, 8 немецкэ танк ба 2 хуягта машина үгы хэгдэhэн байгаа.

* * *

Туапсеhээ зүүн-хойгуур манай частьнуудаа эдибхитэ дайшалхы ябуулганнуудые хэбэ. Н-скэ соединениин боецүүд бэхижүүлэгдэhэн рубежhээ дайсаниие намнаан тараагаа. 3 немецкэ пехотинчаху ябган сэрэгые үгы хэбэ. 9 пулемет, 60 автомат, олон тоото винтовкэ ба hомо хэрэгсэл булаагдан абтаа. Ондоо нэгэ участок дээрэ гвардеец-хасагуудаа 200 шахуу гитлеровецые хюдаба. Нүхэр Федяковай команда доро ябаhан артиллеристнуудаа дайсанай 2 рота шахуу ябган сэрэгые үгы хэжэ. 6 автомашина хяа бала сохижо. дайсанай 2 минометно ба нэгэ артиллерийскэ батарейн буудалгые дараhан байна.

* * *

Нальчигай оршондо айхабтар шанга байлдаануудаа үргэлжэлhеэр. Манай частьнуудаа добтолжо ябаhан дайсанда үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлжэ, тэлэнэрые ехэ гэлтэдэ оруулна. Манай артиллеристнуудаа ба бронебойщигуудай буудалгаар 18 немецкэ танк гэмтэгдэhэн ба галдагдаhан байгаа.

* * *

Баруун-Хойто фронтын нэгэ участок дээрэ дайсанай ябган сэрэгүүд танкнуудаар дэмжэгдэжэ маанай позициннуудые дахин атаковалаа. Нүхэр Андреевэй команда доро ябаhан подразделени немецүүдэй бүхы атаканнуудые тогтоон барижа. Дайшалхы ябуулганнуудайнтаа 3 үдэр соо тус участок дээрэ 12 немецкэ танк галдаhан ба гэмтээhэн, дайсанай 1.500 шахуу солдат ба офицерые алаhан ба шархатуулhан байна.

Смоленскэ областиин нэгэ райондо ябуулгаа хэжэ байhан партизануудаа 4 үдэртэ нуугада hуухэ зуураа 148 немецкэ солдат ба офицерые хюдажа, штурмовой отрядай нэгэ офицерые плентэ абажа, ашаа зөөжэ ябаhан 16 автомашина тэhэлээ. Тус отрядай бүлэг партизануудаа дайсанай сэрэгүүдые hуулгажа ябаhан эшелониие хажуу худэр палаан унагааба. Смоленскэ партизануудай ондоо нэгэ отряд немецко-фашистска зэмдэгшэдэй 2 эшелониие хүмэрюулэн унагаагаа. Амиды хүсэнүүдтэй 4 вагон, артиллериитэй 7 платформо, сэрэгэй хэрэгсэлтэй 15 вагон хяа бала бууба.

* * *

Курска областиин Ольховатка деревнидэ немецко-фашистска булимтарагшад бузар муухайгаар аашалhан байна. Октябриин 2-то немецкэ хара золигүүд тус деревниин 14-hөө 60 хүртэрхи наhанай бүхы эрэ хүнүүдые буудан алаа. Эхэнэр ба үлибүүдые концентрационно лагерьта намнан абаашаба. Немецкэ бузар булайнуудаа тарганшанай бүхы зөөгинэ тоноо абаад, деревнилень галдажархёо.

Октябриин 30-ай үглөөнэй мэдээсэл

Октябриин 29-эй hүнниин туршада манай сэрэгүүд **Сталинградай** оршондо, **Туапсеhэ** зүүн-хойгуур ба **Нальчигай** оршондо дайсантай байлдаануудые хэбэ. Бусад фронтнуудаа дээрэ ямаршье хубилалта болоогүй.

* * *

Сталинградай оршондо хатуу шанга байлдаануудаа үргэлжэлөө. Городой оборонын нэгэ участок дээрэ танкнуудаар хүгэжүүлэгдэhэн батальон немецкэ ябган сэрэг добтолгоо оробо. Нүхэр Гороховой команда доро ябаhан боецүүд дайсанай бүхы атаканнуудые сухариса сохижо, позициннуудаа барижа байна. Заводуудай оршондо олонтоото немецкэ танкнуудаа манай позициннуудые атаковалаа. Нүхэр Лучилов командиртай частиин танкистнуудаа дайсанай машинануудай замыень хаяба. Лейтенант Голышев гэгшын танк тон түргэнөөр ябажа дайсаниие контратаковалха зуураа немецкэ танкые бута мүргэбэ. Голышевой хойноhоо нүгөө советскэ машинануудаа эрмэлзэлтэтэйгээр урагшаа дабшаhан байна. Немецүүд тоологдоогоо талаар булаан байгашье hаа, советскэ танкнуудай түрилтэдэ тэсэнгүйгөөр шамдуугаар сухариhан байна юм. Тус байлдаанда советскэ танкистнуудаа 16 немецкэ танкые үгы хээ.

* * *

Сталинграhаа баруун-хойгуур манай подразделени hуни дайсанай оборонэ уруу сүмэгэн оробо. Баатар зүрхэтэ боецүүд окопуудынь гранатануудаар шэдэжэ, немецүүдтэй гар тулалдаа хэбэ. 130 гитлеровец хюдагдаа. Танк бүдэлха 2 ехэ буу, 5 пулемет ба hомо хэрэгсэлнүүдэй склад булаан абтаба. Нүгөө нэгэ участок дээрэ советскэ артиллеристнуудаа атакадаа бэлэдхэжэ байhан дайсанай ябган сэрэгтэй ехэхэн бөөгнэрэлгые тараан сохео.

* * *

Туапсеhээ зүүн-хойгуур манай частьнуудаа эдибхитэ дайшалхы ябуулганнуудые хэбэ. Н-скэ частиин боецүүд үсэд шанга байлдаанай эсэстэ немецүүдэй түрилтые сухариса сохижо, нэгэ үндэрые эзэлhэн байна. Тус байлдаанда дайсанай батальон шахуу ябган сэрэг үгы хэгдээ. 8 пулемет, 3 миномет, олонтоото винтовкэ ба hомо хэрэгсэлнүүдhээ бэриэhэн трофей булаан абтаба. Манай зенитчигүүдэй буудалгаар 3 немецкэ истребитель унагаагдаа.

* * *

Нальчигай оршондо манай сэрэгүүд дайсанай добтолжо ябаhан танкнуудаа ба ябган сэрэгтэ эсэргүү байлдаануудые хэбэ. Нэгэ участок дээрэ дайсан болбол манай подразделениүдые түрижэ шадаа. Нүгөө нэгэ участок дээрэ Н-скэ частиин артиллеристнуудаа 3 немецкэ танк, сэрэгүүдые ба hомо хэрэгсэл тээhэн 15 автомашина үгы хэhэн байха юм.

* * *

Калининска фронт дээрэ капитан нүхэр Баборыкинай команда доро ябаhан отряд немецүүдэй эзэлhэн hуурин газар руу сүмэрэн орожо, 200 шахуу гитлеровецүүдые хюдаба. Н-скэ буудалгын частиин снайпернуудаа hарьын турша соо 1.048 немецкэ солдат ба офицернүүдые хюдаа. Гвардиин снайпер-улаанармеец нүхэр Аблыбеков 125 немецые хюдаба, гвардиин ефрейтор нүхэр Маламинов—84-ые. нүхэр Ертанов—65-ые, нүхэр Неспубеков 43 гитлеровецые үгы хээ.

* * *

Белоруусска партизануудай отрядуудтэй хэhэн hүнниин байлдаанда автомадуудаар буудажа 100 гаран немецкэ солдат ба офицерые хюдаба. Гитлеровецүүд нүгөө нэгэ партизанска отрядта эсэргүүсүүлэн 600 кавалеристhээ бүриэлгэhэн карательна отрядые хаяhан бэйна. Карательна отрядтай хэhэн байлдаанда партизануудаа 150 немецые хюдажа, үлэгшэдынь тараан сохео. Тус отрядай бүлэг партизануудаа дайсанай түмэрэамай эшелониие замhаа халяба. Паровоз ба 6 вагон бута сохигдоо. Тэрэнhээ гадна 10 вагон жагсаалhаа гаргагдаhан байха юм.

* * *

Брянска фронт дээрэ 4-дэхи немецкэ танковой дивизиин ефрейтор Вильгельм М. гэгшэ Улаан Армиин талада ороо. Тэрэ зугадагша шитэжэ хөөрэнэ: «Брянскые тойроод партизануудаа үдэр бүри добтолго хэнэ. Миниг hуугаад частьда оношо ябаhан поезд замhаа халиба. Паровоз ба 5 вагон зада сохигдоhон байгаа. Тэрэ үедэ олохон солдат үхэhэн байна».

* * *

Юстициин шэнэ германска министр алуурша фон Тирак болбол орон соо батахаанаршье дураа гутаhан ябалдалай гаралые үзэглөө дуулдаагүй хатуугаар даран hалгаана. Гитлеровскэ сүдэ болбол дайнта ба фашистска гуримла дурагүйтэгшэдые шидхэhэн хатуу шанга шидхэбэринүүдые үлэр бүри хэтэн мянгаалаар гаргана. «Германиин илалтада этигэгүйн түлөө» гэмнэжэ Мюнхинэй сүдэдүй октябриин түрүүшын хагас соо 200 гаран каторжна шидхэбэринүүдые гаргаа. Гамбургта hүүлэй дэлэ 600 гаран хүнэлмэришэд арестовалагдаhан, тюрмэ ба концентрационно лагерьнуудта абаашагдаhан байна.

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ. (Хойто Кавказ).

Зураг дээрэ: Гвардейскэ хасагуудай подразделени мүрэнниие таталжа ябана.

И. ОЗЕРСКЫН фото. (ТАСС-эй фотохроника).

Түрэhэн үдэрөөрнь дашарамдуулан Иранай шахиншахта М. И. Калининэй эльгээhэн амаршалгын телеграмма

Октябриин 24-дэ Иранай шахиншах Мохамед Рез Пехлевиин түрэhэн үдэрөөрнь дашарамдуулан СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. И. Калинин тэрэниие амаршалан удаахи амаршалга hүргэбэ:

Ехэ дээдэ танай түрэhэн үдэрөөр дашарамдуулан би болбол танай бөеын ба мүн ханибаринсаа-тай Иранай арад зоной эсэн жаргалаа ба сэсэглэн мандаха ябадалаа эдлэхые эрхим ехэөр хүсэнэб. Ирано-советскэ союзна харилсаанда танай анхаралаа табиhанайтнай ашаар, түс харилсаан хадаа улам бэхижэхэ бэлэ гэжэ би этигэнэб».

М. И. Калининай амаршалгын телеграммада харюу болгон эльгээhэн Иранай шахиншахын телеграмма

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. И. Калининай амаршалгын телеграммада харюу болгон Иранай шахиншах Махомед Рез Пехлеви гэгшэ удаахи телеграммые М. И. Калининда эльгээбэ.

«Миниг түрэhэн үдэрэй ойн дашарамда hайн юреэл табиhандатнай эрхим дээдэ Танда халуун зүрхэнэй баясхалан хүргэнэб. Миниг ехэ ородолгоо гаргаhан союзна договорой гүйсэдхэгдэхын хажуугаар, би хадаа манай арадуудай хоорондо тогтон байгаа хэнэ найрамдалай ба эбтэйгээр хүрэн hуурга байhанай холбоон болбол бэе бэеэ харилсан ойлголсохо ябаталай үндэhэ hуури дээрэ улам улам батажан бэлижэhэй гэжэ хүсэнэб».

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар НКВД-гэй погранична сэрэгэй начальствующи ба рядовой составые шагнаха тухай

Дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлэй талаар эрхим амжалганнуудые түйлаhанайнь түлөө Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

1. Ефрейтор—**Аникин** Александр Дмитриевичые
2. Сержант—**Буилов** Виктор Ивановичые
3. Ефрейтор—**Банников** Георгий Александровичые
4. Ефрейтор—**Ванин** Сергей Акимовичые
5. Ефрейтор—**Власов** Василий Алексеевичые
6. Ефрейтор—Гуськов Михаил Константиновичые
7. Млалша политрук—**Гульнин** Николай Ивановичые
8. Старшина—**Градин** Николай Васильевичые
9. Млалша сержант—**Дементьев** Григорий Семеновичые
10. Старшина—**Долгов** Александр Ивановичые
11. Ахалагша сержант—**Журавлев** Петр Григорьевичые
12. Ефрейтор—**Жарков** Сергей Ивановичые
13. Ефрейтор—**Зубков** Павел Антреевичые
14. Ефрейтор—**Комолов** Михаил Дмитриевичые
15. Сержант—**Кузовлев** Михаил Ивановичые
16. Ефрейтор—**Копейко** Михаил Андреевичые
17. Улаанармеец—**Крыкин** Василий Александровичые
18. Ефрейтор—**Кокочеев** Михаил Дмитриевичые
19. Политругай ороогшо—**Логвинов** Иван Ивановичые
20. Млалша сержант—**Люзин** Иван Федоровичые
21. Млалша лейтенант—**Миронов** Демьян Савельевичые
22. Ефрейтор—**Маликов** Алексей Яковлевичые
23. Капитан—**Норкин** Петр Алексеевичые
24. Ахалагша сержант—**Осокин** Александр Васильевичые
25. Млалша сержант—**Обломов** Иван Ивановичые
26. Сержант—**Пеланов** Иван Митрафановичые
27. Сержант—**Расторгуев** Иван Ивановичые
28. Улаанармеец—**Рябчевский** Леонид Петровичые
29. Капитан—**Сорокотягин** Михаил Пантелеймоновичые
30. Ефрейтор—**Тимохин** Петр Леонтьевичые
31. Ефрейтор—**Утехин** Михаил Александровичые
32. Политрук—**Шалимов** Иван Пафнутьевичые
33. Политругай ороогшо—**Шиткин** Константин Гавриловичые
34. Сержант—**Штрахов** Иван Тимофеевичые.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕНОВА.
БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарин үүлгэ үүргэгшэ Г. БАХАНОВ.

г. Улан-Удэ. Советүүдэй Байшан.
1942 оной октябриин 29.

Советскэ Информбюороһоо

Октябриин 30-ай үдэшын мэдээсэл

Октябриин 30-ай туршала манай сэрэгүүд **Сталинградай** оршондо, **Туапсеһээ** зүүн-хойгуур ба **Нальчигай** оршондо дайсанда эсэргүү байдаанууд хэбэ. Бусад фронтнууд дээрэ ямаршье хубилалтанууд болоогүй.

Балтийска далай соо манай корабльнууд бухы дээрээ 20.000 тонно үһа тариха хэмжээтэй 2 немецкэ транспорт шэнгээгээ.

* * *

Октябриин 29-дэ манай авиаци фронтын эллэб участогууд дээрэ сэрэг ба ашаг тээһэн 40 автомашина үгы хэжэ, горючитай нэгэ склад тэһэлбэ. Түмэр харгын 3 состав хяа бала сохижо, дайсанай 2 рота шахуу ябан сэрэгые тараан сохиһон ба зарьмыень үгы хэһэн байна.

* * *

Сталинградай оршондо манай сэрэгүүд гитлеровецүүдэй атакые тогтоон баһаа. Үдэрэй туршала дайсанай 1.100 гаран солдат ба офицер үгы хэгдэһэн. 8 танк гэмтээгдэһэн ба галагдаһан, 6 миномётно ба 8 артиллерийскэ батарейн буудалга дарагдаһан байна. Агаарай байлдааныта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар 18 немецкэ самолет унагаагдаа. Политругай орологшо нүхэр Плешков гэгшэ танк буудаха буудаар буудажа 2 немецкэ самоледые унагаба. Младша лейтенант нүхэр Потренко гэгшэ мүн дайсанай нэгэ самоледые унагаагаа. Младша лейтенант нүхэр Калинин танк буудаха буудаар немецкэ хүндэ танкые гэмтээбэ. Энэ болбол лейтенант нүхэр Калининай үгы хэһэн немецкэ танкнуудай 5-дахинь болоно.

* * *

Сталинградһаа баруун-хойгуур бага зэргын удэшанартай байлдаанууд болоо. Н-скэ подразделени румынуудай атакые тогтоон барижа дайсанай 180 солдат ба офицерые үгы хэбэ. Ондоо нэгэ участок дээрэ манай боецүүд дайсанай байһан газар хулар сумэрэн орожо гар тулалдаа хэжэ нэгэ рота шахуу гитлеровецые үгы хээ. Манайхин нэгэ охэ буу, 2 миномет, 5 пулемет, нэгэ радиостанци ба һомо хэрэгсэлтэй нэгэ автомашина буляан абаба.

* * *

Туапсеһээ зүүн-хойгуур манай частьнууд дайсанай үсэд шанга эсэргүүсэлтые даран илажа аалиханаар урагшаа дэбшаба. Нэгэ үндэрэй оршондо гитлеровецүүд олон удэртэ амжалтагүй атаканнуудые хэһэнэйнгээ һүүлээр ооһэдыгоо хамгаалжа үлдэн хулеэлэг болоо. Тус участок дээрэ дайсанай ябуулгануудай хоёр удэр соо 800 шахуу немецкэ солдат ба офицер үгы хэгдэбэ. Ондоо нэгэ участок дээрэ далайн ябган сэрэгэй подразделени дайсанай атакые тогтоон барижа, 200 шахуу гитлеровецые үгы хэһэн байгаа.

* * *

Нальчигай оршондо манай частьнууд дайсанай танкнуудые ба ябган сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хэнэ. Н-скэ частиин боецүүд нэгэ үндэрэй оршондо гитлеровецүүдэй хатуу шанга атаканнуудые гэлэргэнь сохибо. 2 танк гэмтээгдэһэн ба нэгэ рото шахуу немецкэ ябган сэрэг үгы хэгдэһэн байгаа. Үдэрэй дүүрэхэ тээшэ дайсанай тоогойнгоо талаар булюу хүсэнүүдтэ түригдэжэ манай подразделенинүүд хамгаалгын шэнэ рубеждэ сухаяа.

* * *

Воронежой оршондо советскэ артиллериин буудалгата добтолгоор дайсанай 24 ДЗОТ һанзаргаглаһан, һомо хэрэгсэлтэй нэгэ склад тэһэлэгдэһэн, 2 миномётно ба 3 артиллерийскэ батарейн буудалга дарагдаһан байна. Нэгэ участок дээрэ немецүүдэй отоял манай бэхижүүлгэнүүдэй байһан газарые тагнаха гэжэ һэдэ. Манай боецүүд дайсаниие 100 метр хуртэр дүтэ ерүүлээд, винтовко ба пулеметоор буудажа 40 гаран гитлеровецые үгы хэбэ. Үдэрэй турша соо снайпернууд 150 шахуу немецкэ солдат ба офицерые хюдаһан байна.

* * *

Орловско областиин нэгэ райондо ябуулгаа хэжэ байһан отрядай партизанууд 2 һуурин газарта байһан немецкэ эзэмдэгшэдэй гарнизоно нэгэн зэргэ добтолгонуулые хээ. Тагнуулшад хэлхээ холбоень таһалаад, һалюулнуудыень алаһан байгаа. Һүүлээрынь советскэ патриотууд тосхон худар сумэрэн ороод, немецкэ солдат ба офицернүүдэй байһан гэрнүүдые гранатануудаар шэдэбэ. Тэрьедэнь гараха гэжэ һэдэһэн гитлеровецүүдые, һуурин газарнуудые тойруулан табигдаһан нуугануудсоо партизанууд буулан алаба. Тус ябуулгын эсэстэ 159 немецкэ солдат ба офицер үгы хэгдэһэн, нэгэ танк, 2 хуягта машина, 4 немецкэ самолет галдагдаһан байгаа. Партизанууд 76 миллиметрэй 2 охэ буу, 16 пулемет, 10 миномет, 94 винтовко, 25.500 һомо, 316 минэ, нэгэ радиостанци ба 54 мори буляан абаба.

* * *

Һүүлэй тедэ Германиин хэдэ хэдэн районуудай лагерьнуудаа французска сэрэгэй пленнэ хүнүүдэй бодхуулталга олошорсо. Октябриин эхиндэ Тегеран нуурай хажуула пленнэ бүлэг хүнүүд һахюулнуудайнгаа буу зэбсэгые булгажа абаал хоргодошоо. Розенгеймһээ холо бэшэ пленнэ хүнүүд нуугада һуугаад, барихаа ерэһэн 11 гитлеровецүүдые алаба. Лагерьһаа бодхуулгаад эхэ орон тээшээ ошохо гэжэ ябаһан французска пленнэ хүнүүдэй буу зэбсэгтэй жэжэхэн бүлэгүүд доодо Баварида элдэб ябуулгануудые хэнэ.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Искусствын худэлмэрилэгшэдтэ хүндэтэ нэрэзэргэлүүдые олгохо тухай

Искусствын телаар гайхамшагта габьяа туйлаһанайнь түлөө хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо:

РСФСР-эй ИСКУССТВАНУУДАЙ ГАБЬЯАТА АЖАЛ-ЯБУУЛГЫН нэрэзэргые:

1. Кинорежиссор —**ПЫРЬЕВ** Иван Александровичта.
2. Уранзурсаша —**ОСТРОУМОВА-ЛЕВЕДЕВА** Анна Петровнада

РСФСР-эй ГАБЬЯАТА АРТИСТЫН нэрэзэргые:

1 Гүрэнэй Ленинэй орденто академическэ баһа театрай артист —**ЦАРЕВ** Михаил Ивановичта

2. Воронежско областиин Борисоглебскэ колхозно-совхозно театрын уран һайхаһай хүтэлбэрилэгшэ ба артист **ТРАПЕЗНИКСВ** Павел Николаевичта.

3. Татарска АССР-эй аратай артистка. Кузанска драматическа охэ театрын артистка—**ПРЕОБРАЖЕНСКАЯ** Мария Николаевнада

4. Сталинградска областиин драматическа театрын артистка—**МЯЗИНА** Екатерина Петровнада

5. А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ Горьковско областиин опер ба балетай театрын артист—**СТРУКОВ** Иван Яковлевичтэ.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй туг[illegible]гшэ
А. БАДАЕВ.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь
П. БАХМУРОВ.

Москва, Кремль.
1942 онай октябриин 30

ОКТЯБРИИН УРДА ТЭЭХИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨН

Мүрысөөнэй түрүүшүүл

Агууехэ Октябрьска Социалистическэ революциин 25-дахи жэлэй ойдо бэлэдхэлтэй дашарамдан, Хэжэнгын аймаг соо Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдажа ба колхозно тарыаланган ба малажалай ударнигууд ба стахановецуудые элирүүлэн ололгын хүлэлмэри хэглэжэ байна. Социалистическэ уялгануудые шалгажа үзэхэдэ „Ударник" колхоз (правлениин түрүүлэгшэ ба парторганизациин секретарыяр нүхэр Родионов худэлмэрилнэ) мүрысөөндэ илажа гараба. Тус колхоз хабарайнгаа тарилгын түсэбые 120 процент дүүргэһэн. мүнөө жэлдэ дунда зэргээр гектар бүриһөө 10,4 центнер тарыа хуряаһан, хүдөө-ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушаалгаяа сүм дүүргэһэн, малажал хүгжөөлгын гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлэй малнуудаар дүүргэһэн, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые дүүргэһэн, тарыа сохилго ба гүрэндэ тушаалгые амжалатайгаар үнгэргэһэн байха юм.

Саашань Чесанын сомоной „Улаан Тарыашан" артель (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Воробев, парторганизациинь секретарь нүхэр Хукшинова) гектар бүриһөө 7,4 центнер тарыа хуряаһан юм. Энэ артель гүрэндэ тушааха продуктнуудайнгаа түсэбые сүм дүүргэжэ, мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлэй малаар дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлынь түгэс бэлэн болонхой. Дурсагдагша хоёр колхозһоо гадна „Первое Мая" колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Саломатов, парторганизациинь секретарь нүхэр Батоин) мүн тиимэ показательнуудтай байһан дээрэһээ мүрысөөндэ илажа гараһанда тоологдобо.

Аймагай олохон колхознигууд Бүхэс юзна социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхые эрмэлзэн, нүхэр Сталинай заабарине дүүргэхые оролдон, колхозно тарыалан ба малажалай стахановецуудые ба ударнигуудые болонхой. Тэдэ түрүү хүнүүдэй тоо үлэрһөө үдэртэ ургана. Жэшээлхэлэ: нүхэр Цинтаев („Улаан Тарыашан" колхоз) түмэршэ дарханаар худэлмэрилхэ зуураа нормоёо 200 процент дүүргэнэ. Тус колхозой һаалиша нүхэр Будаева 3 нормо дүүргэдэг ба һү тушаалгынгаа даалгабариин ёһоор жэл соогоо 4.800 литр һү һааха түсэбэйнгөө орондо 5.020 литр һаажа, октябриин 1-дэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тэрэ болбол 9 һара соо 910 ажалта үдэр олобо. Тэрэшэлэн нүхэр Михайлов („Ударник" колхоз) модошо дарханаар худэлмэрилхэ зуураа нормоёо 200 процент дүүргэдэг байһан ба 9 һара соо 660 ажалта үдэр олоод байна.

Тарыахуряалгын худэлмэридэ хабаадаһан колхознигуудай дун аһаа аймаг соо 152 хүн колхозно үйлэдбэриин түрүүшүүл болон гараа.

Үгытэй малшанай хубүүн Дарижаб болбол бага наһанһаан хойшо малшанай ажэбайдалай хамаг гасалан бэрхэшээлые амһажа, кулацка мүлжэлгын нүшэр хүндые бөөрээ үзэһэн хойноо бэшэг эрдэмдэ һураһан юм. Эрдэм һураха мохошогүй зоригтой ба хурса бэлэгтэй байһан тэрэһөөн тары түргэнөөр юрэ бусын эрхим газетнэ худэлмэрилэгшэ боложо шадаа һэн. Дарижаб болбол гайхамшагта шадабаритай байһанаа элишэлэн гаргажа, орёо түбэгтэй газетнэ хэрэгые хурданаар шулалаа бэлэй. 10 жэлэй туршада (1931 онһоо хойшо) нүхэр Дамдинов болбол «Бурят-Монголой Үнэн» газетын редакциа охэ амжалтатайгаар худэлмэрилэн юм. Селькорһоо эхилээд литературна худэлмэрилэгшэ, таһагые даагша ба республиканска газетын редактор болоһон, уранзохёолшо нүхэр Дамдиновай ухаашалаан зохёохо газетнэ ажал-ябуулгынь зам нимэ юм. ВКП(б)-гэй Обкомоор журналистикын институтта һурахаар ябуулагдаһан дээрэһээ нүхэр Дамдиновай урэнаар нэйруулха шадабаринь улам ехэор хурсадаа һэн.

Нүхэр Дамдинов болбол эрхим эмхидхэгшэ байгаа. Энэнэй зогхёон нэйруулха ухаан бололынь эсэшэ сусашагүйгөөр худэлмэрилөө һэн. Газетын редакторай тушаалда байһан һүүлшынь жэл хахадай турша болбол немецко-фашистска булимтэрагшалта эсэргүү советскэ арадай эсэгэ ороноо хамгаалгын дай хэжэ байһан үетэй тохёолдоһон байгаа. Нүхэр Дамдинов болбол бөөнгэ муудаһаншье мүртэнь газетын дайшалхы шанарые дэшэлүүлхын түлөө түйлай охэор ба үрэ болбосоролтойгоор худэлмэрилөө һэн.

Дүлэтэ патриот нүхэр Дамдинов болбол Ленин—Сталинай партиин хэрэгтэ бухы хүсэн ба шадабаряа үгэһөөр, хүлэлмэри дээрэ наһа бараба.

Манай мартаташагүй дайшалхы хани нүхэр, баяртай.

Игнатьев	**Заславский**
Хахалов	**Галсанов**
Иванов	**Болдогоев**
Санжиев	**Х. Намсараев**
Цыденова	**Зугеев**
Борсоев	**Балдано**
Введенский	**Шадаев**

Д. Д. Дамдинов

ВКП(б)-гэй Обком ба БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумһээ

ВКП(б)-гэй Обком ба БМАССР-эй Верховно Советэй Президиум болбол ВКП(б)-гэй член, „Б.-М. Үнэн" газетын харюусалгата редактор

ДАРИЖАБ ДУГАРОВИЧ ДАМДИНОВАЙ

энэ оной октябриин 31-эй үдэр тон залуугаар наһа бараһан тухай гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

ВКП(б)-гэй Обком, БМАССР-эй Верховно Советэй Президиум.

Дамдинов Дарижаб Дугарович

Бурят-монгол арадай үнэн хүбүүн, гайхамшагта большевик Дарижаб Дугарович **Дамдиновые** манай лундаһаа үхэл һалгаан сбаашаба.

Үгытэй малшанай хубүүн Дарижаб болбол бага наһанһаан хойшо малшанай ажэбайдалай хамаг гасалан бэрхэшээлые амһажа, кулацка мүлжэлгын нүшэр хүндые бөөрээ үзэһэн хойноо бэшэг эрдэмдэ һураһан юм. Эрдэм һураха мохошогүй зоригтой ба хурса бэлэгтэй байһан тэрэһөөн тары түргэнөөр юрэ бусын эрхим газетнэ худэлмэрилэгшэ боложо шадаа һэн. Дарижаб болбол гайхамшагта шадабаритай байһанаа элишэлэн гаргажа, орёо түбэгтэй газетнэ хэрэгые хурданаар шулалаа бэлэй. 10 жэлэй туршада (1931 онһоо хойшо) нүхэр Дамдинов болбол «Бурят-Монголой Үнэн» газетын редакциа охэ амжалтатайгаар худэлмэрилэн юм. Селькорһоо эхилээд литературна худэлмэрилэгшэ, таһагые даагша ба республиканска газетын редактор болоһон, уранзохёолшо нүхэр Дамдиновай урэнаар нэйруулха шадабаринь улам ехэор хурсадаа һэн.

Нүхэр Дамдинов болбол эрхим эмхидхэгшэ байгаа. Энэнэй зогхёон нэйруулха ухаан бололынь эсэшэ сусашагүйгөөр худэлмэрилөө һэн. Газетын редакторай тушаалда байһан һүүлшынь жэл хахадай турша болбол немецко-фашистска булимтэрагшалта эсэргүү советскэ арадай эсэгэ ороноо хамгаалгын дай хэжэ байһан үетэй тохёолдоһон байгаа. Нүхэр Дамдинов болбол бөөнгэ муудаһаншье мүртэнь газетын дайшалхы шанарые дэшэлүүлхын түлөө түйлай охэор ба үрэ болбосоролтойгоор худэлмэрилөө һэн.

Дүлэтэ патриот нүхэр Дамдинов болбол Ленин—Сталинай партиин хэрэгтэ бухы хүсэн ба шадабаряа үгэһөөр, хүлэлмэри дээрэ наһа бараба.

Манай мартаташагүй дайшалхы хани нүхэр, баяртай.

Игнатьев	**Заславский**
Хахалов	**Галсанов**
Иванов	**Болдогоев**
Санжиев	**Х. Намсараев**
Цыденова	**Зугеев**
Борсоев	**Балдано**
Введенский	**Шадаев**

* * *

Үсэгэлдэр, удаан үбшэлһэнэйнгөө һүүлээр манай лундэтэ Дарижаб наһа бараба.

Дарижаб Дугарович Дамдинов болбол манай газетын редакциа 10 гаран жэл соо ажаллаха зуураа, бэрхэ журналистнуудай нэгэнинь болон өөрынгөө бухы хүсэ шадал ба эрдэм шадабариие большевистскэ агитациин хэрэгтэ бүрин зорюулһан байна.

«Бурят-Монголой Үнэнэй» хуудаһинуудта толилогдоһон статья, очерк, рассказ, шулэг ба фельетонуудынь манай газетын үргэн нинтэ уншагшадта үнинэй элитодо гээшэ. Дарижаб Дугарович болбол эдэ бухы газетнэ материалнуудсоо социалистическэ шэнэ байдалай бухы арюун һайханнинь, советскэ сүлөөтэ хүнүүдэй илагшагүй хусые, али бухы дайсанай бухы бузар муулайень большевистскэ хэблэлэй булэг гуурһаар ойлгосотой һонороор уралан бэшэлэг һэн.

Дарижаб Дугарович болбол газетнэ хэрэгые шулэгтөөр шулалхатайгаа хамта бурядай хэлэ бэшэг ба литературные саашалань хүгжөөхэ талаар ехэхэн оролдолго гаргаһан байха юм.

Нүхэр Дамдиновай упаридэха үедэ «Бурят-Монголой Үнэн» газетын шинэ ба маяг хэлбэрнь нилээд һайжарба. Бодото байдалые үнэнөөр ба уран хурсаар ойлгосотой толоор бэшэхые энэ нүхэрнай эридэг ба тэрэнэй түлөө өөрөөшье үдэрһөө үдэртэ тэмсэдэг байгаа һэн. Дарижаб Дугарович эрдэм болбосоролоо дэшэлүүлхын, эхилһэн юумээ эсэстэнь хүргэхын гэхэ гу, али зорилгоо хэрэгээ заатагүй дүүргэхын түлөө эсэшэ сусаршагүйгөөр, сухарисагүйгөөр тэмсэдэг байгаа.

Бурядай эрхим юршуулагшанарай нэгэнинь байжа нүхэр Дамдинов болбол һүүлэй хэлэн жэлнүүдэй турша соо «ВКП(б)-гэй историин хуряанты курсые», большевизмын ба оролой классигуудай бусад шухала номуудые бурят хэлэн дээрэ оршуулалсан гаргалсалаг байһан юм.

«Б. М. Үнэн» газетын редакциа хүлэлмэрилжэ байхатайгаа хамта, уранзохёолой хэрэгтэ оюун бэлигээ бадаруулан оролсолог байгаа. Энэ ороной хамгаалгын дайнай анха турлуур, 1941 онто эхилхэлэнь Ленинэй горсито һуралсажа байха зуураа, хүнтүрэлтэнэй муухай дайсан—немецкэ фашистнуудые зэбүүрхэжэ тэлэнэй хэзээдэшье дишлэхэ ба өөһэтынгөө ялаха байһанда бата найлаһан досоо доһолгомо шулэгүүдые зохёожо «Бурят-Монголой Үнэн» газетын нюурта толилуулаг һэн.

Советскэ үнэнүүдэй зоримгой, эрэлхэг, булад мэтэ хатуу сэдьхэл зоригтой байһые эли толоор батацхаһан ба үлэнхэ фашистнуудые эрид хатуугаар зэбүүрхэһэн «вождиин урял» гэһэн үнэн сэхэ большевигэй үлөөр бэшэһэн шулэгынь манай республикын ажалшадта мэдэжэ. Нүхэр Дамдинов элир залуушуудта угаа инагаар хандалаг ба тэлэнэй ажабайдалда оролсолог дээрэһээ, тэлэнэрые эсэргэ ороноо хамгаалгын дайнай дүй дуршэлнүүдтэй танилсуулан, хүмүүжүүлхын зорилгоор хэлэ-хэлэн шэнэ зохёол эпизодуудые зохёон гаргаха хусэлэнтэй байһан юм. Нүхэр Дамдинов һүүлшынгээ амисхалые алдатараа өөрынгөө арад ба партиин хэрэгэй түлөө үнэн сэхээр өлба хэжэ, зохёон нэйруулха оюун бэлигэйнгээ һалбаран баларжа байгаа үедэ наһа бараба. Дарижаб өөрынгөө дайшалхы зэбсэг болохо гуурһан ба нинтовкэбэ хүлэлмэриэ ба байлдаанда зорюулан холодоо шангаар барилгаг советскэ газетнэ хүлэлмэрилэгшэ-сэрэгшэдэй нэгэнинь боложо манай ой ухаанда мартагдашагүй мүнхөөр үлэхэ байха.

Галсанов, Намсараев, Нимбуев, Лубсанов, Ц. Цыденов, Нимаев, Очиров, Гомбоева, Галданов, Шадаев, Балдано, Дунаев, Цыренов, Ж. Дамдинов, Б. Цыденов, Балдаев, Малакшинов.

Ажалай жаяг заршам эбдэгшэд хэнээгдэнэгүй

Хатуу шанга жаяг заршам гээшэ хаа-хаанагүй шанзаар табигдаха ёһотой. Ажалай жаяг заршам хаана һуулаар табигдаһаб, тэндэ али бухы худэлмэри таһалдажа байдагынь мэдээжэ.

Энээнэй нэгэн баримтань Закаменай МТС-эй № 5 тракторна бригадын худэлмэри боложо үгэнэ. Энэ бригада (бригадирынь Должитов) Хамниин сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо хабарай тарилгын үедэ зөөлэн хахалалгада оруулбал 360 га тазар хахалжа үгэхэ ёһотой байһан аад, миил 48 га хахалаһан байна. Тэрэшэлэн тэр хахалха түсэбөө дүүргэгүйһөө гадна, хахалаа болоһон газарайнь шанар яашагүй муу. Иимэ байдалай гол шалтагаанинь ажалай жаяг заршамай һулаар табигдаһан ушэрһаа болоо гэжэ хэлэхэдэ алдуу заашье болохогүй. Бригадир Должитов ажалай жаяг заршамые эбдэгшэдтэй тэмсахын орондо, харин өөрөөшье эбдэдэг байха юм. Должитовай хэдэн үлэрөөр худэлмэридөө гараагүй байхадань тэрэн тухай хэнэйшье зүгһөө хэмжээ сбтагүй ушарнуул олоҗ байха. Харин ажалай жаяг заршамые өөрөө эбдэжэ байгаад, мэдэлэйнтээ хүнүүдэй—трактористнуудай яажашье байхадань хэмжээ абангүй байхань мэдээжэ хэрэг.

Һаяшаг, трактористка Б. Доржиева гэгшэ ямаршье шалтага нүгйгөөр хубиингаа хэрэгэр 10 гаран үлэр худэлмэридөө гараагүй. Энэнь түрүүшынь ушар бэшэ, харин Доржиевагай 1—2 үлэрөөр худэлмэрээ хаяад ябаһань нилээд олон байха.

Эдэнэр тарыахуряалга дээрэшье муугаар худэлмэрилөө. Б. Доржиевагай шагтагалжа ябаһан ксмбайн ородоо 40 гаран га тарыа хуряагаа. Эндэ охэнхидэ комбайнер Княжев гэмтэй байбашье, эрьма гэмынь трактурист Доржиевада тулалсаха байна. Ушарынь хуряалгын халуун үе соо трактористын гэмээр нилээд үнэтэ саг хаягдаһан байгаа.

Ажалай жаяг заршамай тусгаар муугаар табигдаһанай аша үрэнь энэ гээшэ.

Эдэ бүгэдые Закаменай МТС-эй дирекци нүхэр Якимов һайн мэдэбэшье «нюдэ балай, шэхэ дулий» һуудагынь гайхалтай.

МТС-эй дирекци ба политотдел болбол ажалай жаяг заршам эбдэгшэдые даражка, тэдэндэ саашадаа эбдэхэ ябадалдань туһа тухэм хэхэ бэшэ, харин эрид элирүүлжэ, ёһото хэмжээ сэрэгэй үеын хуулиар абаха ёһотой.

Н. БОЧКИН.

Эгэтын артельнүүдээр

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз д йн сэрэгэй хоёрдохи үбэлые бэлэдхэл түтэсөөр угтажа байна. Үхэр малынь, адуу моридойнь олон байрлуулаг заһажа дулаалагдаад, досоонь үбһэ тажээлэй хашалга табюурнуудтэ тохэрэгдэбэ. Эгэтын сомоной пүгөөдэ Кировэй нэрэмжэтэ колхозиие хүршэ айлнаан хожомдоогүй. Бараа байрэ хашаануудынь барэнтаа дулаалагдажа сэбэрлэгдээ. Кировэйнинь ноябрь-декабрь һарануудта 300 шахуу нарай малнуудые угтажа абаха ушарһан, тугал хурьгалай байрые илангала һайнаар дулаалба.

В. РАДНАЕВ.

Яруунын аймаг.

Тоо бүридхэлгүй

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой фермэ бригатануудаа олон арбаад эмэгтэй ба эрэгтэй колхознигууд ажаллаг. Тоод тэдэнэй үлэр бүриин ажалай тобтой һайн тоо бүридхэл хүтэлэгдэнэгүй. Энэ зохихогүй байдалые һайса мэдэжэ байгаад колхозойнь правлени хайхарангүй байдагынь гайхамшагтай.

Улад зоной оруулжа байгаа гомодол мэдүүлгэнүүд халаа учет тоосоо энэ дороо, һэргээн журамшуулхыень артелийн правленинһээ эринэ. Габшагай шанга ажалай үрэ дүнгые үнэн зүбөөр гаргаха хэрэгтэй.

Ц. РЭГЗЭНОВ.

Хэжэнгын аймаг.

Энэ октябриин 31-дэ инаг нүхэр ба аха

ДАРИЖАБ ДАМДИНОВАЙ

сагһаан урда наһа бараһанай тухай булэг нүхэдынь ба дүү басаганиинь бухы түрэл хамаатандань ба танилуудтань гашуудалтайгаар мэдээсэнэ

Худөөлүүлгэнь энэ оной ноябриин 3-да болохо. Бээнь Ленинэй үйлсын 26-дахи номерой, редакциин гэрһээ гаргаха байна.

Булэг нүхэдынь ба дүү басаганиинь.

Бурят-Монголой уран зохёолшодой Союзай Правлени болбол ССП-эйн член, таланта уран зохёолшо

ДАРИЖАБ ДУГАРОВИЧ ДАМДИНОВАЙ

Энэ оной октябриин 31-эй үдэр наһа бараһан тухай гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

ССП-эйн правлени.

„Б. М. Үнэн" газетын редакциин коллектив болбол тус газетэдэ үни удаан саг соо ажаллаһан ба мүнөө харюусалгата редактор байһан.

ДАРИЖАБ ДУГАРОВИЧ ДАМДИНОВАЙ

Энэ оной октябриин 31-эй үдэр тон залуугаар наһа бараһан тухай угаа гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

„Б. М. Үнэн" газетын коллектив.

„Б. М. Правда" газетын редакциин ба республиканска газетэнүүдэй гүрэнэй хэблэлэй худэлмэрилэгшэд болбол „Б. М. Үнэн" газетын харюусалгата редактор байһан

ДАРИЖАБ ДУГАРОВИЧ ДАМДИНОВАЙ

Үни удаан саг соо үбдэжэ наһа бараһан тухай гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

„Б. М. Правда" газетын редакци.
Республиканска газетэнүүдэй гүрэнэй хэблэл.

Харюусалгата редакторай орологшо Ц. ГАЛСАНОВ.

Адрес редакциин: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны: отв. редактора—3-44; зам редактора—3-44 (2 зв.); секретариата и отдела политики жизни—3-23; отделов сельскохозяйственного и писем—7-55; отдела пром. и транспорта—5-07.

Н—3108

Типография государственного газетного издательства при СНК БМАССР